

Africa Addio

Autor: Trevor Lynch

Film *Africa Addio* (1966), společné dílo autorské italské autorské dvojice Gualtiero Jacopetti a Franco Prosperi, proslavené o čtyři roky dříve snímkem *Mondo Cane*, by měl být filmovou „povinnou četbou“ pro všechny rasové realisty. Snímek natočený v letech 1963 - 1965 v Keni, Tanganyice, Zanzibaru, Rwandě, Angole, Belgickém Kongu a Jižní Africe zachycuje odchod britských a belgických kolonizátorů z Afriky i snahy Portugalců a bílých Jihoafričanů vyhnout se témuž osudu.

Spoustě z vás přijde film kvůli svému stylu i obsahu jednoduše neuvěřitelný. *Africa Addio* je natočený a sestříhaný tak umně, že místy působí spíš jako hraný film než dokument. Okázalá hudba Rize Ortolaniho nesoucí se v morriconovském duchu a kouzlo italského dabingu tento dojem jen posilují. Pokud je mi ale známo, jen jediná pasáž byla plně - a očividně - zinscenována filmaři: hřbitov s kříži za bělošské farmy na keňské vrchovině.

Co se obsahu týče, tak koloniální bělochy vytvořený svět působí podobně surreálně jako výsledky převzetí otěží Afričany.

Do keňských kopců angličtí osadníci přenesli způsob život z anglického venkova včetně lovu na lišku (byť jako „kořist“ zde slouží africký běžec s kusem letecky importované lišky v rukou). Základna britských ochránců divočiny působí jako lokace z bondovky nebo seriálu *Zlo nemá šanci* (*The Thunderbirds*). Pláže v Kapském Městě plné mnohapatrových hotelů a překrásných plavovlásek v bikinách na surfech by klidně mohl být v Kalifornii nebo Austrálii. Jistě to všechno museli zinscenovat - ale ne, běloši toto všechno a víc skutečně vytvořili.

Výjevy z post koloniální Afriky pak vyznívají natolik surreálně, děsivě a hluboce nelichotivě k černochům, že někteří film odsoudili jako rasistickou propagandu. Na každý pád k rasistickým závěrům mohutně vybízí. Vše je ale nejspíš skutečné. Člověk se však musí ptát: Proč se tu běloši vůbec usazovali, když jsou černoši takto otřesní? Proč běloši vložili černochům do rukou **moc nad svými životy**? A proč se proboha dnes necháváme těmito lidmi kolonizovat? Ale znovu, je to všechno pravda.

Úvodní půlhodina se z velké části odehrává v Keni. Sledujeme proces s teroristy Mau Mau a

jejich komplici, kteří zmasakrovali bělošské rodiny a zmrzačili jejich dobytek. Z nějakého obtížně pochopitelného důvodu mučili a zabili také paviány. Vrazi jsou odsouzeni na doživotí, jen aby je o pár let později Jomo Kenyatta amnestoval. Bílí farmáři z keňské vysočiny jsou nuceni prodat svůj majetek a my vidíme, jak jejich domovy i evropské artefakty za hubičku skupují indičtí kupci. Následně najíždějí na jejich zahrady buldozery a stromy jsou odstraňovány dynamitem, aby se uvolnilo místo pro políčka stovek černochoů, kteří více než po okraj naplňují bělošské domy. Celé je velmi záhy pokryjí špínou a kouřem z ohnišť, v kterých si topí postupně rozebíranými materiálem z domů – protože je to přece snazší než si dřevo nasekat venku. Nedochozí jim totiž, že se takto dům brzy stane neobyvatelným. V dech beroucí scéně se búrští farmáři, kteří do Keni přišli z Jižní Afriky, vracejí domů se svými stády stejně, jako kdysi dávno přišli: v krytých povozech.

V koloniální Keni se černoši na bělošky směli dívat – ale bez sahání. Ve svobodné Keni se plavovlasé britské chůvy staly symbolem postavení pro černošské elity a obstarožní blond děvka předvádí striptýz v místnosti přeplněné upocenými černochoy. Nakonec jim nabízí „bwana“, tedy výsadu sundat jí ozdoby kryjící její bradavky. Neskutečné? Nikoliv.

Film je ovšem nelichotivých srovnání obou ras plný. Bílí kolonisté v Keni, Angole, Kongu i Jižní Africe vesměs vypadají nápadně dobře. Afričané, často snímání v extrémním detailu, jsou naopak nezřídka až groteskně oškliví, se znepokojivě barevnýma očima i zuby. Někdo by mohl filmaře nařknout, že si schválně vybírají výjimečně atraktivní bělochy a odpudivé Afričany, ale najde i spousta přihlouple vypadajících a všedních bělochů. Před zraky diváka se odvíjí také výjevy evropského řádu a grácie: vojáci ve slavnostních uniformách při bohoslužbě v kostele, kde se kněží ujímají ochrany nad někdejšími koloniálními standartami – to vše v ostrém protikladu k davům hlučných, násilných Afričanů. Strih ze záběru na disciplinované a vzorně oblečené britské vojáky na šaškovsky se šourající africké vojáky a policisty. Postkoloniální Afrika se zrodila jako fraška, groteskní parodie evropské civilizace.

Fraška se ale rychle nachýlila k tragédii. Napříč celým kontinentem africké povstalecké skupiny, zpravidla s podporou SSSR nebo rudé Číny, vyháněly bělochy teroristickými akty, a jakmile uspěly, obrátily zbraně proti svým kmenovým nepřítelům. Na Zanzibaru a Tanganyice se nepřáteli stali „Arabové“, tedy potomci Afričanů, kteří se za vlády arabských obchodníků s otroky nad východoafrickým pobřežím obrátili na islám. V roce 1964 se vlády nově nezávislého Zanzibaru chopili komunisty podporovaní pučisté. Až 20 000 Arabů bylo zmasakrováno. Filmaři si v Tanganyice najmulí letadlo, aby události zdokumentovali ze vzduchu. Sice po nich stříleli, když se pokusili přistát, ale během dvou dní nafilmovali vypálené vesnice, zástupy Arabů vedených na smrt i masové hromady a všemožné hory mrtvých těl. Jeden den sledujeme zubožené uprchlíky unikající na pláže, na druhý den jsou pláže posety nespočtenými těly bez života. Genocida jako by neoddělitelně patřila do příruček všech komunistických revolucionářů, včetně těch, které dnes nechává Donald Trump (*článek vznikl v srpnu 2020, pozn. překl.*) beztrestně řídit v ulicích amerických měst.

Při masakrech Arabů v Tanganyice byli autoři přímo u toho – vojáci je dokonce vytáhli z aut a postavili ke zdi. Chystali se je popravit, když se někdo podíval na jejich pasy a řekl: „Počkej, to nejsou běloši. Jsou to Italové.“ Zrodil se **mem** v chaosu afrických ulic?

Podíváme se také do Rwandy, která se vzpamatovává z genocidy, spáchané Hutuy na Watusích. V této zemi nic nového pod sluncem. Sledujeme přeživší Watusie, jak i se svými stády prchají do exilu v Ugandě, i řeky plné mrtvol těch méně šťastných z nich. Přestože je to velice obratná filmařina, krev i těla jsou skutečné.

V Belgickém Kongu doprovázíme evropské vojáky a žoldáky bojující proti povstalcům, kteří obsadili Stanleyville. Mnohé záběry jsou jen pro otrlé: rebelové znásilňovali, mučili a vraždili bělošské řádové sestry, ošetřovatelky i děti. Umučili, zmasakrovali a zčásti snědli na 12 tisíc svých afrických soukmenovců. Setkáváme se s evropskými rodinami, které jen o vlásek unikly témuž osudu. Autoři filmují i přelet nad misijní školou, kde povstalci drží jeptišky a děti. O několik dní později misie do základů lehla popelem a nádvoří je poseto těly nebohých sester. Rebelové se naštěstí nezmohli na soustavnější odpor: Byli si jistí, že je kouzelné talismany chrání před kulkami. Zblízka se můžeme přesvědčit o opaku při neprodlené popravě dvojice povstalců. Filmaři byli nařčeni ze zinscenování těchto zabití – jako by si snad při pohledu na předchozí záběry někdo mohl myslet, že Afričany je nutné v tomto ohledu nějak pobízet.

Hned dvě scény, ze kterých se zvedá žaludek, vyobrazují masové vybíjení divokých zvířat po odchodu bělochů, kteří je tak už nemohou ochraňovat. Vystupují tu dva druhy lovců: běloši a černoši. Běloši ve velkém vraždí prchající zebry lanem nataženým mezi dvěma džípy. Další z lovců si nechá vrtulníkem nahnat slona přímo před svůj puškohled. Nechci mít nic společného s lovcem velké zvěře – ani v k tomuto účelu zřízených udržitelných rezervacích, ani když se jedná o bělochy. Vlastně tím spíš, když se jedná o bělochy.

Nejotřesnější jsou ale záběry, jak tisíce černochoů odříznou rozlehlou oblast, v níž následně oštěpy pobijí všechno živé. Snahy bílých ochránců přírody zachránit pár obětí masakru jsou sice dojemné, ale z velké části marné. Znovu a znovu si říkáte: „Může to vůbec být skutečné?“ Ale krev je skutečná, stejně jako plody nosorožců a slonů, vyřezávané z lůn březích matek.

Závěrečná pasáž snímku se odehrává v Jižní Africe, africké „bělošské rezervaci“. Jako první vidíme ohromný zástup černošských dětí, běžících do záběru nízkou posazenou kamerou. Vypravěč diváky informuje, že na každé bělošské dítě se v zemi narodí hned pět černých, což se mi jeví jako velice účinná vizualizace demografických problémů: Podívejte se na svou budoucnost!

Poté se vydáváme do pretorijských dolů, kde masy černochoů dobývají zlato a diamanty. Přestože se obyčejní běloši na jihu afrického kontinentu pokusili vytvořit skutečnou zemi, nikdy nepřestala být kolonií, hospodářskou zónou, kam si úzká vrstvička oligarchů přivedla lacinou nebělošskou pracovní sílu k hromadění zlata a diamantů. Vábení levné pracovní síly spolu s vysokou černošskou plodností odsoudilo bílé Jihoafričany k demografickému zániku a politické bezmoci. Film uzavírají záběry na kolonii tučňáků v Kapsku, izolovanou daleko od svého domova v ledové Antarktidě. Analogie s bělochy je nasnadě. Nikdy jsme do Afriky nepatřili.

Africa Addio je pozoruhodné mistrovské dílo nutící k vážnému zamyšlení. Film jednoznačně doporučuji jako „red pill“ o realitě rasy pro mladé bělochy.

Recenze Trevora Lynche *Africa Addio* vyšla na stránkách Unz Review 19. srpna 2020.